

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 91/10
Λουξεμβούργο, 14 Σεπτεμβρίου 2010

Απόφαση στην υπόθεση C-48/09
Lego Juris κατά ΓΕΕΑ

Το τούβλο για παιχνίδια Lego δεν μπορεί να καταχωριστεί ως κοινοτικό σήμα

Πρόκειται για σημείο που αποτελείται αποκλειστικά από το απαραίτητο για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος σχήμα του προϊόντος

Σύμφωνα με τον κανονισμό για το κοινοτικό σήμα¹, μπορεί να αποτελέσει κοινοτικό σήμα οποιοδήποτε σημείο επιδεκτικό γραφικής παράστασης, όπως λέξεις, σχέδια, το σχήμα του προϊόντος και η συσκευασία του, υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων. Ωστόσο, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση τα σημεία που αποτελούνται αποκλειστικά από το σχήμα του προϊόντος που είναι απαραίτητο για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος.

Την 1η Απριλίου 1996, η Lego, δανική εταιρία που κατασκευάζει παιχνίδια, κατέθεσε στο ΓΕΕΑ (Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς) αίτηση καταχώρισεως ως κοινοτικού σήματος ενός κόκκινου τούβλου για παιχνίδια κατασκευών. Το ΓΕΕΑ καταχώρισε αρχικώς το επίμαχο σήμα. Ωστόσο, κατόπιν αιτήσεως της Mega Brands, που παράγει τούβλα για παιχνίδια του ιδίου σχήματος και διαστάσεων με αυτά της Lego, το τμήμα ακυρώσεων του ΓΕΕΑ κήρυξε άκυρο το εν λόγω με το αιτιολογικό ότι τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του τούβλου Lego αναπτύχθηκαν προφανώς για να ανταποκρίνονται στη χρηστική λειτουργία του και όχι για να το προσδιορίζουν. Συγκεκριμένα, το πλέον σημαντικό στοιχείο του σημείου που αποτελείται από το τούβλο Lego συνίσταται σε δύο σειρές προεξοχών στην άνω επιφάνεια του τούβλου αυτού, πράγμα που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του τεχνικού αποτελέσματος για το οποίο προορίζεται το προϊόν, δηλαδή τη συναρμογή των τούβλων για παιχνίδια. Κατόπιν της επικύρωσης της ακυρώσεως του σήματος από το τμήμα προσφυγών μείζονος συνθέσεως του ΓΕΕΑ, η Lego άσκησε προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου ζητώντας την ακύρωση της αποφάσεως του εν λόγω τμήματος.

Το Πρωτοδικείο, με την απόφασή του της 12ης Νοεμβρίου 2008², αποφάσισε μεταξύ άλλων ότι το δικαίωμα της Ένωσης απαγορεύει την καταχώριση κάθε σχήματος που αποτελείται αποκλειστικά, κατά τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του, από το σχήμα του προϊόντος που είναι τεχνικώς αιτιώδες και επαρκές για την επίτευξη του επιδιωκόμενου τεχνικού αποτελέσματος, ακόμη και αν το αποτέλεσμα αυτό μπορεί να επιτευχθεί και με άλλα σχήματα που χρησιμοποιούν την ίδια ή άλλη τεχνική αρχή. Η Lego άσκησε τότε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου κατά της αποφάσεως αυτής.

Πρώτον, το Δικαστήριο κρίνει ότι η απαγόρευση καταχώρισης ως σήματος κάθε σημείου που αποτελείται από το απαραίτητο για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος σχήμα του προϊόντος, έχει ως πρωταρχικό σκοπό το να μην καταλήγει το δικαίωμα επί του σήματος να δημιουργεί υπέρ μιας επιχείρησης μονοπώλιο επί των τεχνικών λύσεων ή των πρακτικής φύσεως χαρακτηριστικών ενός προϊόντος. Έτσι, οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιούν το δικαίωμα επί του σήματος για να διαιωνίζουν, επ' αόριστον, αποκλειστικά δικαιώματα που αφορούν τεχνικές λύσεις.

Συγκεκριμένα, όταν το σχήμα ενός προϊόντος ενσωματώνει απλώς την τεχνική λύση που αναπτύχθηκε από τον κατασκευαστή του προϊόντος αυτού και κατοχυρώθηκε με δίπλωμα

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 40/94, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1).

² Απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Νοεμβρίου 2008, Lego Juris κατά ΓΕΕΑ – Mega Brands (κόκκινο τούβλο Lego).

ευρεσιτεχνίας κατόπιν αιτήσεώς του, η προστασία του σχήματος αυτού ως σήματος μετά τη λήξη του διπλώματος ευρεσιτεχνίας μειώνει σημαντικά και διαρκώς τη δυνατότητα των άλλων επιχειρήσεων να χρησιμοποιήσουν την εν λόγω τεχνική λύση. Πάντως, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, οι τεχνικές λύσεις προστατεύονται για περιορισμένο μόνο χρόνο, έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούνται ελεύθερα στη συνέχεια, από όλους τους επιχειρηματίες.

Περαιτέρω, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι περιορίζοντας την απαγόρευση καταχώρισης στα σημεία που αποτελούνται «αποκλειστικά» από το σχήμα του προϊόντος που είναι «απαραίτητο» για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος, ο νομοθέτης έλαβε προσηκόντως υπόψη ότι κάθε σχήμα προϊόντος είναι, σε κάποιο βαθμό, λειτουργικό και ότι, επομένως, η καταχώριση ως σήματος ενός σχήματος προϊόντος δεν μπορεί να απορριφθεί για τον λόγο απλώς ότι διαθέτει πρακτικής φύσεως χαρακτηριστικά. Με τις λέξεις «αποκλειστικά» και «απαραίτητο» ο νομοθέτης θέλησε να εξασφαλίσει ότι δεν γίνονται δεκτά προς καταχώριση εκείνα μόνον τα σχήματα του προϊόντος που δεν ενσωματώνουν μια τεχνική λύση και των οποίων επομένως η καταχώριση ως σημάτων θα εμπόδιζε πράγματι τη χρήση της τεχνικής αυτής λύσης από άλλες επιχειρήσεις.

Όσον αφορά την προϋπόθεση κατά την οποία στον λόγο αυτό अपαραδέκτου εμπίπτει κάθε σημείο που αποτελείται «αποκλειστικά» από το σχήμα του προϊόντος που είναι απαραίτητο για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η προϋπόθεση αυτή πληροῦται όταν, όπως εν προκειμένω, όλα τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του σχήματος αντιστοιχούν στην τεχνική λειτουργία, δεδομένου ότι η ύπαρξη ενός ή μερικών ελασμάτων αυθαίρετων στοιχείων χωρίς τεχνική λειτουργία είναι, στο πλαίσιο αυτό, αλυσιτελής.

Όσον αφορά την προϋπόθεση κατά την οποία η αίτηση για την καταχώριση ως σήματος του σχήματος ενός προϊόντος μπορεί να απορριφθεί μόνον εάν το εν λόγω σχήμα είναι «απαραίτητο» για την επίτευξη του οικείου τεχνικού αποτελέσματος, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η προϋπόθεση αυτή δεν σημαίνει ότι το επίμαχο σχήμα πρέπει να είναι το μόνο που καθιστά δυνατή την επίτευξη του εν λόγω αποτελέσματος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το ίδιο τεχνικό αποτέλεσμα μπορεί να επιτευχθεί με διαφορετικές λύσεις. Έτσι, μπορεί να υπάρχουν εναλλακτικά σχήματα, με άλλες διαστάσεις ή άλλο σχέδιο, που καθιστούν δυνατό να επιτευχθεί το ίδιο τεχνικό αποτέλεσμα. Ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν συνεπάγεται από μόνο του ότι η καταχώριση ως σήματος του εν λόγω σχήματος θα είχε επίπτωση στη διαθεσιμότητα για τις άλλες επιχειρήσεις της τεχνικής λύσης που ενσωματώνει.

Το Δικαστήριο αποφαινεται επίσης ότι η περίπτωση της επιχείρησης η οποία ανέπτυξε μια τεχνική λύση έναντι των ανταγωνιστών που διέθεσαν στην αγορά πιστά αντίγραφα του σχήματος ενός προϊόντος που ενσωματώνει ακριβώς την ίδια λύση δεν μπορεί να προστατευθεί παρέχοντας μονοπώλιο στην εν λόγω επιχείρηση με την καταχώριση ως σήματος του τρισδιάστατου σημείου που αποτελείται από το εν λόγω σχήμα, αλλά μπορεί, ενδεχομένως, να εξεταστεί υπό το πρίσμα των κανόνων του αθέμιτου ανταγωνισμού. Η εξέταση αυτή δεν αποτελεί όμως αντικείμενο της παρούσας διαφοράς.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως της Lego.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106